

Учѣте ся брати мои
Думайте читайте

И чужому научайтесь
Своего не цурайтесь.

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Рѣкъ III.

Шамокінъ, Па. Четвергъ 14-го Падолиста 1895.

Число 36.

Водъ Редакціи.

Щобъ наша „Свобода“ стала интересною для всѣхъ Русинѣвъ-Американцѣвъ, то потреба, щобъ нашъ Братъ, ао всѣхъ плеизѣвъ подавали намъ точный и правдивый вѣсти, якъ найчастѣйше. Найважнѣйше, то вѣсть про те, якъ робота йде, яка платня, кѣлько треба робѣтниківъ новыхъ, кѣлько есть въ томъ, або въ томъ плеизѣвъ нашихъ Русинѣвъ? Кѣлько есть Братствѣ, кѣлько членѣвъ; коли мѣтинги водбувають ся, що радять на мѣтингахъ; якъ порядки въ руской громадѣ — хто зостав скалѣченный въ фабрицѣхъ и т. д. Все то можуть намъ нашъ писемный Братъ списати — або головнѣйше и телеграфично довести, а мы за телеграфъ заплачимо на мѣсца.

Редакція.

Торжественно посвящене церкви въ ELMIRA, N. Y., водбуде ся 1. Грудня с. р. на котре то свято всѣ дооколичный и мѣсцевы Братства, якъ такожь всѣхъ щирыхъ Русинѣвъ умышлено запрошуе:

Рада церковна
въ Elmira, N. Y.

Шамокінъ 14. Падолиста

Черезъ нашу вайдужность мы ще позаду.

Дальше.

Взяти американскій паперѣ и бути горожаниномъ сей славнои на весь свѣтъ республики, богато значить для дождого емигранта и тѣмъ власне забезпечуе каждый свою будущность, свой добробыть, свое выдѣтнѣе становиско въ тугейшій еусѣльности. Не только для себе, але и для своего грядущего поколѣня. Такъ якъ той зайдя незнакомый якъ зайде въ яке село, осяде ся на всегда въ томъ селѣ и тяжкою працею и опаданостію сироможе ся о такую хатину, о власный свой кутикъ и достане нескрипичный, якъ то жуть, нумеръ — стаеся

членомъ громады, мае право забрати голосъ въ громадѣ справѣ; такъ само емигрантъ, наколи мае американскій паперѣ, стае сей часъ поважаною людиною, мае повне користати зъ добродѣйствъ запорученыхъ установою або конституцією сей богоспасаемои вольной кранны, якъ законный горожанинъ забирае свой голосъ въ справахъ важныхъ де йде о добро и порядокъ чи то повѣту, чи штату чи въ кѣнци цѣлон державы. Посѣдающій горожанскій права — знаходитъ ся майже въ власной хатѣ и може розгосподаритися наче въ своей коморѣ. Такой мае имя, честь и славу; такой, якъ то кажутъ, люди и всюду мае добре око и шанобу. Мающій американскій паперѣ, може провадити дуже корисный бизнѣс и выгѣдне мае житѣ. А емигрантъ, не будучи горожаниномъ сего здѣлати не може подѣ великою карою; не отримавши на се потребного позволения посяла закону — а того позволения нѣкакъ не достане той, хто не есть обывателемъ краю. Нашъ люде, де въ котрыхъ мѣсцевостяхъ замешкалыхъ Русинами тутъ въ Америкѣ, наочно переконали ся: яка захотѣ рѣшница мѣжь тымъ Русинѣмъ, котрый уже, якъ то кажутъ, оберъ ся мѣжь американцами и посѣдае обывательскѣ право, а мѣжь бурлакою робѣтникомъ незнающимъ нѣчого, що кола него дѣється — кромѣ той фабрики де робить и кромѣ той брехи, де го спускають денно до работы подѣ землю и майже живнемъ закопують въ грѣбъ, що неразъ самъ муситъ собѣ копати. Отъ берѣмъ прикладъ зъ нашего житя-бутя ту въ Америкѣ.

Десята година въ ночи. У дома н-ръ 4. Русина, американского обывателя всѣ сплять сномъ блаженныхъ и прездорово храпляютъ. Наразъ стукъ и гримъ, сильне кулакове кованне до дверей. Пробужденный зѣ сну газда вѣтае, отвирае дверь и въ дворахъ являеся наша рус-

ка женьщина: розхрѣстана, простоволоса зъ маленькою дитиною на рукахъ. Бѣда, на повѣ жива, падае передъ газдою на колѣна грѣбонячи: „Ахъ куме! голубе сыный. батьку добротливый! поможьтѣ менѣ, бѣда на мене... а ту ще въ далекомъ краю... лишенько мое, голдовонько моя смутна та бѣдна... а ту ще нѣ брата нѣ родины... прошу васъ поможьтѣ выдобути мого Ивана зъ гарешту. Бѣда куме, бѣда. Дѣсь нещасте завело го мѣжь айришѣвъ учить ся фйтувати и пняи парѣбки вчили го нещастного фйтовани въ салонѣ и лихо го зна, що порѣбило ся и мого Ивана замкнули. Була я тамъ де сидѣть, та просивъ дугану. Я була съ одною Полькою, що бѣцѣмъ хвалить ся же знае англійску мову и она зрозумѣла якъ тамъ якѣсь паны новѣдали, що треба зоставити якѣсь тамъ капцѣ на судѣ чи капцію... та мара го зна, що й якъ оно. Сами здоровый знаете, що уже большъ, якъ три мѣсяцѣ не робивъ, бо не було де — а вѣсти хочеть ся. Теперь дѣ ставъ роботу, а ту на маешъ бѣду въ незатоплѣну хату.

Батечку солоденькій! поратуйте въ бѣдѣ, подайте руку помочи! Вы знаете всѣхъ и всѣмъ знакомый тымъ панамъ судьямъ, вы знаете де, якъ, куда и до кого удатися, до котрыхъ дверей зацукати, кого попросити, съ кимъ порадити ся. Вы вчений, знаете бесѣду та американску мову и маєте американскій аркуши та на пальцахъ знаны вамъ тугейшій палиграфы и телеграфы; васъ паны въ цилиндрахъ на судѣ знаютъ, вы идете що року ихъ старшого выбирати. Вы уже толькомъ помогли и зъ болота напасти вытянули, то най ваша ласка ростиагнетъ ся и на мого нещастного Ивана.“

Нашъ чоловікъ Н. Н. котрого поважали не только въ мѣсца перебуваня, але и на околннхъ плеизѣхъ за дла его чесного характеру, смѣлои вѣдчи обѣтати за правду и всюду правду гово-

рити — запевнивъ нешасну, що займѣсь справою ей мужа и вѣнъ всецѣло выйде зъ гарешту. Нашого русина, добившого ся чести и поваги не только у своихъ але и у чужихъ, а ще кромѣ того знаючи тугейшю мову, всюду радо выпускали и ему легко було видѣтись въ гарештѣ зъ Иваномъ и его вызволити зъ халены въ яку черезъ свою нерозвагу бувъ попавъ.

Дальше буде.

СПРАВЫ СОЮЗА.

Справозданѣ касове за мѣсяцъ жовтень 1895.

Бр. св. Иоанна Крестителя въ Olyphant, Pa.	\$31.50
Бр. св. Володимира въ Pleasant Hill, Pa.	48.50
Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Mt. Carmel	22.50
Бр. св. Кир. и Мет. въ Shamokin, Pa.	45.50
Бр. св. Дамитрія въ Mt. Carmel, Pa.	17.50
Бр. св. Ап. Петра и Павла въ Beaver Meadows	14.50
Бр. въ Elmira, N. Y.	10.00
„ св. Кар. и Мет. въ Mayfield, Pa.	6.50
Членъ Сміи Григорій	1.00
„ Гербутъ Андрей	1.00
„ Лембикъ Едмундъ	0.50
„ Вагикъ Демко	0.50
„ Мирдала Михайло	0.50
„ Дідо Михайло	0.50
„ Дошина Ромаъ	3.00
„ Сасъ Николай	2.00
„ Руданичъ Яковъ	2.00
Складка на „Народный Домъ“ въ околннхъ Шамокінъ	77.50
Разомъ:	\$282.50

Юрій Хылякъ
касиръ.

Несторъ Дмитровъ
секретаръ.

Страшна катастрофа.

Жертвою страшнои пригоды впали дня 6. с. м. два Русины въ Пітсбургъ. Саме тогда, коли кара наладована капачнымъ желѣзомъ була въ руху, надлетѣла зъ противной стороны лѣвомотива желѣзнодорожной компаніи Ohio & Baltimore и ударила въ порушающую кару. Тѣло Ивана Алмаша, котрый сидѣвъ на пе-

редѣ кары, розорвало въ кусники, а Андрей Гарнякъ, котрый злетѣвъ зъ кары, зоставъ присыпанный розтопленнымъ желѣзомъ. По хвилѣ выдобуто нещастливого зъ подѣ той лаяны, однакъ вже безъ головы, одной руки та ноги. Тѣло спалило ся до непѣзнаня. Коли вѣсть о томъ страшномъ випадку рознесла ся помѣжь Русинѣвъ, огорнувъ каждого щирый жалъ, бо се булѣ дуже честны люде. та полишили родину. Щобъ хотяи трохи уменшити жалъ осирѣтѣлой родинѣ и воддати остатну пруслугу своему незабутому братови, Братство св. Петра и Павла, до котраго пок. Алмашъ належавъ, справило ему такой похоронъ, якій належавъ бы ся хибѣ королеви якуму. Досить згадати, що сотки народу, цѣле братство зъ бандою провадило тѣло пок. до церкви якихъ двѣ миль. Братство, устроюючи такъ величавый похоронъ, показало тымъ, що ему дѣсно жалъ за своимъ добрымъ братомъ, котрый передъ часомъ мусѣвъ закончить свое житѣ. Величавый сей похоронъ провадивъ мѣсцевый парѣхъ Веч. О. Н. Стефановичъ въ ассистенціи О. Яковича зъ Дукенъ. Одинокую вѣдрадою для осирѣтѣлой Родины и Братѣвъ зъ Братства св. АА. Петра и Павла була та послѣдняя величавѣя прислуга, яку являе зѣ своимъ парѣхомъ воддали покѣйникови, а для нещастливой вдовы ще и помѣчь матеріальна зъ касы „Соединенія.“

Членъ Братства св. АА. Петра и Павла.

Торжественно посвящене церкви въ LANSFORD, PA.

водбуде ся величаво дня 28-го Новембра н. ст. (въ Четверъ). На се велике, церковне и народне торжество маю честь запросити, въ имени моимъ, въ имени церкви, якъ такожь въ имени цѣлон мѣсцевой руской громады, всѣхъ дооколичныхъ рускихъ священниковъ, Братства рускый, якъ такожь всѣхъ щирыхъ Русинѣвъ.

О. Гавріиль Мартякъ
душпастиръ Лансфордъ, Па.

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin str; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Printing Office
144 S. Franklin, str,
Shamokin, Pa.

Предплата річна2.00
До старого краю..... 3.00

Всі дописи и гроші про-
симъ засылати підъ адресу:
To „Svoboda“ Printing Office
144 S. Franklin, str.
Shamokin, Pa.

Наша газета виходить по
тиждні в Четверь.

Entered the post office at
Shamokin, Pa. as second
class mail matter.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Со-
юза“ нап-посылають вступи-
ти н-мбсячне до касієра.

Mr. Gr. Chylak
Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара
підъ адресою.

Rev. Nestor Dmytriw
Mt. Carmel, Pa.
P. O. Box. 599.

T. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ

ГОТЕЛЬНОЧІЙ
248

PEARL STR.

SHAMOKIN, PA.
Недалеко русской плебаніи.

Добрый вечер, дружок мой!
— Добрый вечер, сват!
— А куда так спешите?
— До Талпаша, брате!

Шо за Талпашъ? Звонки онъ?
— Та-жъ краинѣ нашъ милый
— У него все русини
— Подкупляють силы!

— Шо за брѣндъ и пиво тамъ!
— Обходись ся файно!
— Обслуже якъ братами!
— Танько надвычайно!

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Одентъ важный моментъ въ исторіи сегоднѣшнихъ вы- борѣвъ въ Галичинѣ.

Конецъ.

Дежъ подѣляе тѣ молодой
люде, тѣ будучи корифей
народной справы? Нѣ слѣ-
ду по нихъ. Маленька часть
роспрашалась разъ на все
зъ реверендою и пошла на
свѣтскій факультетъ, деяки
ще и доси на важлихъ
статіи священниками, а
колькохъ ажъ за океаномъ
опинились, щобъ въ гѣдній
способъ послужити своему
народови.

Сегоднѣшні выборы въ Га-
личинѣ суть необычайно
важною подѣєю въ житіи
народа руского. Завдяки
нечуваной и нелюдской пре-
си зѣ стороны „железной
руки“ и польскихъ бецир-
ковъ, народъ, хотъ вже го-
лый розбудивъ ся и зрозу-
мѣвъ, що сила, то народъ
самъ; що лишь власною
організаціо можъ выборы
собѣ власніи права. При
сегоднѣшнихъ выборахъ за-
кроулась очевидно рѣшниця
клясъ, вызначились роль
поодинокихъ верствъ су-
спільности. Священство
матеріально бѣдне, демо-
рализоване гнетомъ прави-
тельства и бѣдѣями своихъ
властей духовныхъ, водо-
грало водювѣдну ролю. У
всѣхъ трѣхъ комітетахъ ви-
димо священниковъ. Въ
комітетѣ Варвѣньского за-
сѣла шляхта-каноніки на-
вѣтъ зъ дуже рѣзкими по-
глядами політичними прим.
Батинскій и Чапельскій.
Годѣ: панъ Бадені казали,
а О. Митрополитъ притак-
нули тѣ апелліаці нема.
Зъ руки того комітету ба-
чимо священниковъ канди-
датами навѣтъ противъ волѣ
народу. Здае ся на подста-
вѣ засады: мы маемо ря-
дити, а не нами мае хтось
рядити. — Колижъ на лѣво
въ Австріи есть консти-
туція, хотъ на паперѣ —
та всежъ конституція. —
Въ другѣмъ комітетѣ бачи-
мо помѣжъ послами и адво-
катами такожъ одного свя-
щенника, але сей на Wink
von oben, що поде на пен-
сію — уступивъ. А всежъ
въ комітетѣ москалофіль-
скомъ бачимо цѣлый бата-
ліонъ священниковъ, пере-
важно старыхъ, навѣтъ та-
кихъ высокыхъ (?) досто-
йниковъ, якъ деканы и віце-
деканы. При выборахъ,
якбы борони Боже, поуми-
рали тѣ достойники. Ска-
питульовали — таи ще най-
лѣпше зробили. Въ спра-
везданяхъ выборчихъ бачи-
мо, що той, а той священ-
никъ голосувавъ противъ
народного кандидата, голо-
сувавъ въ лѣво, а его па-
рохіяне въ право. А одентъ
навѣтъ бѣдачико хтѣвъ
голосувати оригинально, ка-
же: „якъ другіи такъ и я“.
Анѣ одного справозданя по

выборахъ не бачимо съ под-
писомъ священника, а въ
комітетахъ вѣчєвыхъ, по
выборчихъ, анѣ одного име-
ни бывшихъ корифейвъ. Се
все значить, що суспіль-
ность руска въ Галичинѣ
переживаетъ ту фазу житєву,
яку пережили були вже
давно другіи народы. У
Нѣмцѣвъ священники суть
лишь священниками, а вы-
ходятъ послами только въ
оборонѣ интересѣвъ церкви
и религіи. Народъ вразъ зѣ
свѣтскою интеллігенціою
независимомъ боре ся о свои
права не оглядаючись на
нѣякіи взгляды. Такъ есть у
другихъ народовъ — такъ
незадолго и у насъ буде, а
початокъ до того звороту
дали минувшіи выборы въ
Галичинѣ.

Холера.

Посля урядового донесе-
ня зъ дня 15. жовтня с. р.
станѣ холеры въ Галичинѣ
слѣдующій: Въ Скородни-
цяхъ пов. чортковського, за-
недужали три особы, по-
мерли двѣ, остае въ лѣченю
одна; въ Хоростковѣ пов.
гусятинського, занедужала
и померла одна особа; въ
Радекѣ пов. каменецкого,
остае въ лѣченю одна особа;
въ Бышовѣ пов. сокальско-
го, оставало въ лѣченю три
особы, зъ которыхъ одна
выздоровѣла, одна померла
а одна остае въ лѣченю;
въ Буцневѣ пов. тернополь-
ского, занедужала и помер-
ла одна особа; въ Тернополи
оставало въ лѣченю одна
особа, занедужало новыхъ
шѣсть, остае отже въ лѣче-
ню сѣмь особъ; въ Зарѣблѣ
занедужали двѣ особы, одна
померла, остала ся въ лѣ-
ченю одна особа; въ повѣтѣ
теробовельскомъ: въ Яновѣ
остае въ лѣченю одна особа;
въ Маловѣ занедужали двѣ
особы, остае въ лѣченю двѣ
особы; въ Роздѣнахъ оста-
ла одна особа, занедужала
одна, остае въ лѣченю двѣ
особы; въ Струсовѣ остава-
ли двѣ, занедужала одна,
остае въ лѣченю три особы;
въ Варваринцяхъ остае въ
лѣченю двѣ особы. Разомъ
остало зъ попереднихъ днѣвъ
въ лѣченю 11 недужихъ,
занедужало 17, выздоровѣла
1, померло 6 особъ, остае въ
лѣченю 21 особъ.

Дальше урядово доносятъ
про станѣ холеры въ Га-
личинѣ дня 16. жовтня: Въ
Скородницяхъ, пов. чорт-
ковського, остала зъ попе-
редного дня 1 особа, помер-
ла 1 особа; въ Радекѣ,
пов. каменецкого, остае зъ
попередного дня въ лѣченю
одна особа; въ Бышевѣ, пов.
сокальського, остае въ лѣче-
ню зъ попередного дня 1
особа; — въ пов. тернополь-
скомъ: въ Буцневѣ занеду-
жала одна и остае въ лѣче-
ню 1 особа; въ Островѣ
занедужала 1 и остае въ
лѣченю 1 особа; въ Терно-
поли остало зъ дня попе-

редного 7 недужихъ, зъ
тыхъ 1 померъ, остае въ
лѣченю 6 недужихъ; въ
Зарѣблѣ померла 1 особа;
— въ повѣтѣ теробовель-
скомъ: въ Яновѣ остае зъ
дня попередного на дальше
въ лѣченю 1 особа, въ Ма-
ловѣ остали двѣ, занедужа-
ли 1, померла 1, остае въ
лѣченю 3 особы, въ Роздѣ-
нахъ остало въ лѣченю 2
особы, занедужали 2, по-
мерла 1, остае въ лѣченю
3 особы; въ Струсовѣ оста-
ло 3; въ Зарваринцяхъ оста-
ло въ лѣченю 2 особы. Ра-
зомъ остало зъ попереднихъ
днѣвъ въ лѣченю 11 особъ,
занедужало 6, померло 5
особъ, остае, въ лѣченю 22
особъ.

„Дѣло“ пише: Гроза емигра- ции до Бразиліи.

Въ повѣтѣ тернопольскомъ
дуже великій рухъ емигра-
ційный. Е села, въ которыхъ
по 15 до 20 родинъ (около
60—80 головъ) уже цѣлкомъ
готовы до емиграціи и вы-
ѣзжаютъ липе „шифарты“.
Попродали грунты, хаты и
всѣ движимости за безцѣвъ,
абы липе хутше. Въ двое
только люда пригатовляе ся
до емиграціи: ѣздитъ по
кѣлька разъ до Львова до
головной агентуры; посыла-
ють до Удине по 10 зр.
завдатку на „шифарту“;
сходятъ ся гурмами та все
радытъ, найчастѣйше по
коршмахъ. Заняють рады
рѣзкихъ жидиковъ, тыхъ,
що то нѣбы были вже за
моремъ. Жиды-агенты хо-
дятъ по селахъ безкарно.
Не мало ихъ е, жандармерія
доси ще жадного не вислѣ-
дила; мабуть не було ще
часу, бо перше жандармерія
була занята выборами, а
теперь холерою. Нещастливѣ-
йшѣ емигрантовъ работа не
бере ся; — они нае огомѣ-
шєны; живѣ по большѣй
части вже не робили; збоже
кошами попродали; барабѣль
такожъ саміи не выконували
а дали за мѣру тай всѣ
попродали. Якъ „шифарты“
въ найкоротшѣмъ часѣ не
поприходять, то чекае ихъ
странна нужда и роспука.
Грунтъ, що передъ 6—8
мѣсяцями за моргъ плачено
по 300 зр. и выше, поде-
шевѣвъ теперь такъ, що за
80—100 зр. трудно найти
купця.

Агенты розпускають най-
безвѣрнѣйшѣ байки. Опису-
ють Бразилію якъ рай, де
всего подостаткомъ. Хто
вѣдъ насъ приѣде — кажутъ
они — достае дармо 40
морговъ орного поля, 3
морги огорода и кавалокъ
лѣса та й готову хату, плу-
тъ и конѣ до него. Земля два
разы родить найрасше збо-
же, а податку за ню не
платить ся. Кажуть: сынъ
Найяенѣйшого Пана Ру-
дольфъ не умеръ, а жие въ
Бразиліи та часами приѣ-
здитъ до нашего краю, щобъ
подивити ся на хлоцку нуж-

ду. Въ рѣзкихъ мѣсяцяхъ,
видѣли его; бувъ вѣнь въ
одномъ судѣ за хлопа пе-
ребраный та переконавъ ся,
що нема справедливости;
бывъ въ одномъ дворѣ при
машинѣ та й сказавъ, що
за мало платять робѣт-
никамъ; и таке нѣпсе плетуть.
Панѣвъ вѣнь унікае...

Вся перовазія нѣчого не
помагае. Люде нѣкому не
вѣритъ. До правительства
теперѣшного не мае довѣ-
рія, бо каже: „староста, дѣ-
дичъ, губернаторъ дѣдичъ,
министры дѣдичъ“, то они
мусять стримувати хлопѣвъ,
бо не мали бы робѣтників.
Повагу священника захи-
тали рѣзніи повѣтовцѣ при
нагодѣ всякихъ выборовъ.
Мимоходомъ пригадую, що
вже 13 чи 14 лѣтъ въ тер-
нопольской радѣ повѣтовцѣ
нема руского священника;
уживано найрѣзнѣйшихъ
средствъ, чтобы липе жад-
ного не допустити, бо —
молчали: „пасо намъ контро-
логѣвъ?“ Книжочки (чи то
русскіи чи польскіи) представ-
ляючіи Бразилію въ зломъ
свѣтѣ не мають нѣякого
значѣня, бо емигранты ка-
жутъ, що то паны запла-
тили та и такъ имъ напи-
сано.

Агенты зъ Удине пишуть
що „якъ староста не схоче
дати пашпарту, ѣдте безъ
пашпарту; выстане метрика
уроджена и свѣдоцтво мо-
ральности.“ Тоже емигранты
навѣтъ не йдутъ за паш-
портѣмъ. Понеже теперь
легко бы роботу достати
радимѣ нашимъ людемъ вы-
бирати повнѣчну Америку
ымѣте Бразиліи.

Впр. митрополитъ
Сильвестеръ оголо-
сивъ въ „Архієпарх. Вѣдо-
мостяхъ“ посланіе до духо-
венства львовского архі-
єпархіи, повѣдомляючи, що
зъ причины 300 лѣтнѣго
ювілею уніи берестейской
выѣздитъ 21. м. ст. с. м. до
Риму, чтобы тамъ зложить
св. отцю адресу подписану
тысячами Русинѣвъ и зая-
вити чувства преданности
и вѣрности апостольскому
престолу въ имени като-
лического народа руского, —
а зарядъ єпархіи дотично
звычайныхъ урядованъ по-
ручае митрополитѣ на часъ
своего побуту въ Римѣ о.
прлатови Ант. Петруше-
вичевѣ. Въ дорожѣ до Риму
задержавъ ся бувъ Митр.
Сембратовичъ въ Вѣднѣ и
конферовавъ зъ Нунціємъ
Аліярді. Вже рѣшучо рѣ-
шено, що Митр. Сембра-
товичъ мае въ коротцѣ зѣс-
тати кардиналомъ.

LIASHOWICZ & FEINBERG
(Ляховичъ и Файнбергъ)

425 Shamokin str.
SHAMOKIN, PA.

Польско-литевскіи zegar-
тры и вѣслеры.

Вѣски направи зегар-
ковъ выконувать точ-
но, танько и въ корот-
комъ часѣ. Обручи
слюбы, якъ хто хуе
достае въ поларуку
арный будиць.

Стѣнныи zegary дають въ
выплатѣ.

ДЖОНЪ БРОВНЪ

ПЕРШІЙ БОРЕЦЬ ЗА ВИЗВОЛЪ АМЕРИКАНСКИХЪ НЕВОЛЬНИКОВЪ.

Бувъ тяжкій часъ, той часъ, коли одні люде, досягнувши влади и панованія, уважали другихъ людей за „быдло“, котре повинно було довѣчно служити нимъ, панамъ. И у насъ въ Галичинѣ, и у насъ на Украинѣ, и въ холодной Московщинѣ, и въ заморской Америкѣ сгоняли люде подѣ тяжкою кормогою пановъ. Важно сказати, де було тяжше — тутъ чи тамъ, хочъ запевне можна сказати у насъ було поганѣйше: тамъ панували бѣлы надѣ чорными, выше плена надѣ ниспимъ, а у насъ свой панувъ надѣ своимъ, украинецъ надѣ украинцемъ, або славянинъ надѣ славяниномъ. Черезъ се дойти до пересвѣдченія всен великою неправды такого ладу рѣчей лекше було у насъ, нѣжъ тамъ, за моремъ въ Америкѣ, даромъ, що тамъ була республика, а не монархія. Отожъ черезъ се саме тымъ высшими и шляхотнѣйшими здавати жуть ся намъ тѣ дупѣ великы, що и тамъ дойшли до такокого пересвѣдченія и довела велике дѣло людской волѣ до краю. Такихъ людей и тамъ було багато, але надѣ двѣма ними высоко стоить першій мученикъ, першій борець за цѣло вызволенія одъ неволѣ американскихъ негрровъ, той самый, котрый першій, безъ жадной чужої помощи, пошовъ за се дѣло и полягъ за него!... Се бувъ Джонъ Бровнъ.

Онъ народивъ ся въ 1801 році. Змалку онъ бачивъ, якъ конали безчасныя невольники подѣ кормогою; змалку онъ мучивъ ся за нихъ душею, кленучи тыхъ людей, котры забули, що и другі тежъ люде. Выхованный въ науцѣ евангельской онъ бувъ щиро побожнымъ пуританомъ, и велику науку Христову прикладавъ всюды и до власного свого, и до громадского житя. Ще не було ему тридцяти роківъ, якъ онъ почавъ зъ незломною энергією повставати проти поганого невольничества, силкуючись выбавити одъ него свою батьковщину. Онъ почавъ громадити коло себе людей, що були одной думки зъ нимъ, выбавлявъ одъ неволѣ богато негрровъ и креольцевъ, пособляючи имъ утѣкати одъ своихъ пановъ и подпадаючи иводѣ и самъ великой небезпечности.

Приѣхавши 1848 року въ Европу продавати вовну, онъ щиро почавъ учить ся системы вмощенія невеличкихъ фортецъ, способу войны въ горахъ съ Шамилемъ, довѣдувався зъ одки и сколько могъ про партизанскій набѣгъ денныхъ повстанцевъ. Только декому

зъ найщирѣйшихъ революціонистовъ, прихильниковъ до вызволу невольниковъ, оповѣдавъ онъ про свои надѣи. А тымъ часомъ полудневій статьи зъ шѣстима миліонами жителѣвъ крутили въ рукахъ справу республики. Они домоглись, щобъ у президенты выбрано Буханана, що найпокорнѣйшого послугача рабовладѣвъ. У нихъ було чотыри миліоны невольниковъ и они не то що не згодились покинути торгувати ними, до чого примушували ихъ трактаты, але стали привезити невольниковъ у Каролинскій и Георгійскіи станы, ломлючи ними-жъ зложену умову про те, щобъ въ новыхъ статахъ не заведити невольничества. Они примусили Танея, голову судової влади, ознаймити декретомъ, що 4 миліоны Американыцѣвъ, зъ роду американскихъ тубольцевъ, не мають такого права, котре бѣлыи обыватели повиненъ бувъ бы панувати. Полудневій статьи голосно кричали у купѣ зъ колишнимъ президентомъ республики, Квіней Адамсомъ, що заковане и змощенне невольничества було житевымъ духомъ національной самоуправы. Люде, опановані бажанемъ жити працею другихъ людей и складали змощенне республики въ томъ, що змогло-бы довести еѣ до зарину.

Звернувши ся до дому и знаючи се все, Джонъ Бровнъ бувъ певный, що рабовладѣи нѣколи не згодять ся самохотъ пустити на волю рабовъ, що ихъ только можна зломити, але не намовити. Онъ вѣривъ, що только въ збройной борбѣ зъ своими утискиками негры зможуть придати певность своего права, своей силы, всѣ властивости, потрібны для того, щобъ бути вольными обывателями въ той краинѣ, де они до сего часу были только невольниками. И не жалуючи своего житя, только выпадкомъ выбавляючись иводѣ одъ смерти, онъ забувавъ самого себе и боровсь, сколько змогъ. Уже зъ 1854 року робить ся ватажкомъ невеличкого загону, зъ котрымъ набѣгае на пановъ и силомо дѣ вызволяє невольниковъ. Але онъ не думавъ только на сѣмъ скончить свое дѣло. Щобъ поднати въ гору пониклый духъ невольниковъ и щобъ мати такѣ мѣсце, зъ которого могли бы онъ и на дальше робити свои набѣги, Бровнъ наважился одбити невеличкое мѣстечко въ Виргиніи, Гарперсферрі.

Мѣстечко стоить у роскошной долині, де зливають ся до купы рѣчки Потомакъ и Шенандоа. Не далеко простягае ся пасмо Блакитныхъ горъ, зъ скалистыми долинами, зъ низькодольными схилами, въ

котрыхъ загонъ аболіціонистовъ могъ легко сховати ся, якъ бы ему довело ся утѣкати. Въ Гарперсферрі була велика сила невольниковъ, котры могли прилучити ся до него. Нарештѣ въ мѣстечку находила ся велика збройня, а въ нѣй хсвалось багато всякой войсковой зброѣ, подѣ догладомъ только невеличкого гарнизону. Сею зброєю Бровнъ могъ узбронити великій загонъ зъ невольниковъ, котрый зъ Блакитныхъ горъ змогли-бы набѣгати на piantаторовъ въ Виргиніи, Тенесей и Альбамі, щобъ примусити ихъ выпустити на волю своихъ рабовъ. Назначѣйшихъ пановъ онъ хотѣвъ забрати въ бранцѣ и держати ихъ у себе, черезъ нихъ вынудити на другихъ рабовладѣвъ.

Въ 1859 році Бровнъ и его другъ Андресонъ зѣявили ся спершу въ Мерилендѣ, удаючи зъ себе вандровцѣвъ идучихъ въ горы шукати минераловъ. Въ червці Бровнъ бувъ уже въ Гарперсферрі зъ двома сынами. Онъ удававъ зъ себе ньюорского фермера Смита, що приишовъ на полудне наняти кланотъ землѣ, бо на повночи загнуло у него все посѣяне. Онъ наивавъ невеличкій хуторъ зъ хаткою, що стояла далеко одъ другихъ осель. Сюды по трохи, по одному, почали обирати ся его товаришѣ. Привозили и скрывѣ зъ порохомъ, зъ мундиромъ, зъ зброєю. Всѣхъ опанувала чадѣя на близке досягнене того, для чого они присвѣщували свое житє, и всѣ нетерпѣливо дожидали ночи подѣ 16 Листопада, въ котору наважались забрати мѣстечко.

Дальше буде.

ВСЯЧИНА

Такі кѣ, що зъ неба падуть!

Матѣй Ратайчакъ бувъ майстромъ въ пѣтицѣ. — Справдѣ нѣгде не учавъ ся вонъ тои штуки, але такі такъ самъ зъ себе дойшовъ до перфекціи. Кажу вамъ, — першій бувъ пѣякъ на цѣлу околицю. Якъ вже злявъ добре мозговницю и вертавъ пѣяний, якъ нощъ до дому, стававъ передъ каждою фігурою и страшный, плюгавый рѣчи выговорювавъ на Бога и Святыхъ. Якъ вытверезивъ ся — то нѣчого не памятавъ и клявъ ся на чѣмъ свѣтъ стоить, що вонъ нѣчогосенько не повернѣ. Борони Боже! Вонъ дуже побожный чоловікъ!

Одного вечера вертавъ вонъ домоу, подпѣтый, якъ Богъ приказавъ и приспѣвуючи подѣйшовъ до креста, тай своимъ звичаемъ почавъ рожній богохульства. Наойшовъ на се тихчѣмъ Бартко Шимчакъ, хлопъ, якъ дубъ

— вхопивъ Матѣя зъ заду за каркъ, всунувъ капелюхъ на очи и нуже сыпати, що ся влѣзло, ажъ Матѣй вытверезивъ ся. „Господи Боже! — не бий! я вже болше не буду“, верещавъ жалосно Матѣй. А Бартко басомъ кричить: А перестанешъ ты пити злодую? и валить далѣ. „Перестану, зроблю що хочешъ, только вже не бий“, ламентить пѣячико. Ще доставъ кѣлька обливанийхъ и поволѣкъ ся домоу.

На другій день поїшовъ до свѣщенника и присягъ, що нѣколи въ житю болше пити не буде, бо кѣ зъ неба дуже болять!

Баба и чортъ.

Вступавчи вѣдъ хаты до хаты та назбиравши де-чого у добрыхъ людей — зупинилась бабуса надѣ рѣчкою, що дѣлила село на двѣ половины. Она хотѣла и на „томъ боцѣ“ вѣдѣдати добрыхъ людей.

Вступила на вузеньку кладку, що лучила оба береги зъ собою, та шепчучи „отченашѣ“ и похиливши голову — въ-вольна, осторожно поступала напередѣ.

Ажъ гляне — а передѣ нею стоить якійсь паничикъ... куценькій собѣ, въ нѣмецкой петечинѣ, а на головѣ шапочка рогата. Та все бы нѣчого, але бабуса зарѣла кончикъ хвостика, що выставлявъ зъ-позаду... мабуть не мавъ куды цѣпый сховати ся... Бабуса въ мить познала, зъ нимъ дѣло, та зъ переляку ажъ въ очахъ ѣй потемнѣло... захиталась и була бы певно у пала въ воду, якъ бы ен не задержавъ „ляшурѣ“, вхопивши скоро за рукавъ.

— Во имя Отца! — кричатъ напуджена бабуса, паночку! голубчику! пустѣть мене!

— Тихо, тихо стара! — каже чортѣкъ чѣмненько, не бой ся! я тобѣ нѣчого злого не хочу заподѣяти.

— Богъ зъ вами ще маєте часѣ. Пождѣте, якъ умру, сама вже приїду... Я чею...

— Але кажу тобѣ, бабусю, не бой ся! Я не такіи ласый на старѣ бабы, а впрочѣмъ я добрый чоловікъ... може нѣ? Скажи менѣ: чи я злый? А чи не знаешъ, що коли дають Богови свѣчку, то ѣй менѣ люде кидають огарокъ? га? То видно, що я не такіи злий... Кто знае, може то менѣ належала бы ся ѣй цѣла свѣчка? Ну, скажи бабусю: хто лучший? чи Богъ, чи я?

— Боженку мой, Боженку! — думаетъ собѣ бабуса, — що я сему „ляшурѣ“ скажу? Казати, що вонъ — пекъ бы ему! — лучший вѣдъ Бога... надоньку! та се образа Бога; а казати, що вонъ горшій, то готовъ друлити мене у во-

ду... Боженку! що я бѣдѣла робити маю? — бѣдѣлась бабуса та заедно зоткала.

Наконецъ водзымаеся: — Та! Богъ — будѣте паноньку выбачный — добрый... такъ всѣ говорятъ; та ѣ вы бы нѣчого, лише васъ люде чогось дуже „взяли въ зубы“...

Та ѣ панѣ старенька Русь-бабуса, идучи собѣ своею дорогою, надыбуе на нѣй неодного чортѣка-сынка, що спинюе еѣ, бажаючи ще при томъ почути свою квалу. А старенька бабуса — звѣстно, добра людина, — хочъ познаеся на „барвѣ“ чортѣка, то для святого спокою, щобъ водпекатись, каже такому:

— Нѣчого ѣ ты, сынку, лише тебѣ щось дуже люде „беруть въ зубы“...

Въ Мадритѣ, столицѣмъ мѣстѣ Испаніи, выходить газета, друкована атраментомъ на полотнѣ. По перчитаню, можна атраментъ легко выпрати, а такъ-газета може дальше служити яко хусточка до носа. — Практичній люде, нема що казати.

СМѢХЪ И ПРАВДА.

— Щожъ зновъ такого? Вже вѣдъ року виннасте менѣ \$100, а теперъ навѣтъ не уклонитесь.

— Щожъ вы хотите? Накланявъ ся я досытъ, нѣмъ выдерѣ вѣдъ васъ тыхъ дурныхъ \$100, а теперъ черга на васъ кланяти ся, щобъ я вамъ вѣдѣвъ.

— Что то есть корабель Ноя? Есть се образъ теперѣшного свѣта. Звѣратъ повно, а людей мало.

Невинный!

Одѣнь славный адвокатъ, боронивъ разѣ злодѣя и уживавъ такъ добрыхъ доказовъ невинности злодѣя, що той нимоволѣ оказавъ на голосъ: „Богъ ме! теперъ вже я самъ вѣрю, що я не винный!“

— Что то за чоловікъ съ тымъ червонымъ носомъ? — пытаеся одѣнь другого.

— Якъ то? то ты его не знаешъ? Та то найчестнѣйша людина въ свѣтѣ! Та вонъ все пѣе на здоровье другихъ людей!

Подохоченый мужикъ вертаючи зъ ярмарку на кони, котрого не продавъ, вступивъ по дорожѣ — якъ звичайно — до корчмы. Тамъ выпивши еще кѣлька повкватирочковъ, выходить на двѣрь, щобъ сѣсти на коня, та ѣхати до хаты. Но ту бѣда, якъ ся достати на коня, коли голова такъ тяжка, що ся ажъ ноги угина-

ють. Но въ бѣдѣ звичайно удають ся люде до Господа Бога и до святыхъ. Тожъ и нашъ мужикъ пригадавъ гое и кличе: „Св. Отче Николаю! допоможи!“ Та по тыхъ словахъ подсакае на коня.

Но св. Отецъ Николай, не допомогъ. Кличе дальше: „Св. Юрку! Та ты на коню ѣздивъ, та допоможи!“ и пробуе зновъ на коня всѣсти; — та годъ!

Видячи, що поодинокій святій не помагають, кличе на цѣле горло: „Гей! Всѣ святі! допоможи!“ Та тымъ разомъ якъ подскочить на коня, ажъ почавъ летѣти на голову на друціи бокъ, та перестрашений кричить: „Гей! поволи! не всѣ разомъ подсаджуйте! по одному! Та видите, що на лобъ лечу.“

D. SALEY

136, Morris str.
JERSEY CITY N. J.

Продае книжки рускы:
**МОЛИТВОСЛОВЫ, БІБЛІЯ,
ЖИТІЯ СЯТЫХЪ**, всякій популярный научный брошюры и другіи рускыи книжки.

H. ROHRHEIMER

South East Corner Sunbury and Shamokin Str.
SHAMOKIN, PA.

Найбольшій складъ на цѣле мѣсто прерожного рода убранны такъ для старшихъ, якъ и для дѣтей. Особливо увагу звертаемо на убраны зимовы, котрыхъ велику скількість спроводивъ сими днями зъ найпершихъ фабрикъ американскыхъ. Цѣны нечувовно низькы; товары добры — услуга чемна и ретельна.

Такожъ посылаетъ грошъ до старого краю, дуже дешево и черезъ найлѣпшій банки.

Продае шифарты на найлѣпшій корабль и по дуже дешевыхъ цѣнахъ.

JOSEPH WALLISCH (Йосифъ Валѣшъ)

212 Lincoln Str.
SHAMOKIN, PA.

Найлѣпшій, найсоліднѣйшій и найтаняшій кравецъ на цѣле мѣсто.

Робить дуже ладно убраня нови, на весіля, недѣль, свята и на будни дни. Хто разъ у него купить убраня, певно піеколі до другого кравця не зайде, бо такъ полюбить его роботу, що и другому ще порадить зайти до него.

Спробуйте кравця, а не пожалуйте.

JOHN GLOWA,

EXSELSIOR, PA.

Одинокій штормъ на цѣлѣй Exelsior **ИВАНА ГЛОВЫ** — вже его не потребуемо захвалювати, бо каждый неводъ нинѣ его знае, а хто еше не знае, най, зайде и купить, а певно не пожалуе.

Dr. F. J. MEEK,

Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
103 Shamokin, str.

Одинокій лѣкаръ, слабыйнѣ на цѣле мѣсто. Лѣчатъ всякы хоробы совѣстно и въ короткомъ часѣ. Особливо незрѣломый лѣкаръ въ справахъ положничныхъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

НАЙСТАРША, НАЙЛУЧША, НАЙСЛАВНѢЙША АПТИКА

есть безперечно

T. R. CLARKSON & CO.
Cor. Shamokin & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.

Всѣ докторы мѣжъ котрыми и Д-ръ Миколайчикъ шлютъ свои рецепты и поручають всѣмъ тую аптику, де всѣ лѣки приготавлиють ся совѣстно.

Dr. JOHN SZLUPAS,
Office: 421 Penn Ave

Telephone: 1613.
SCRANTON, PA.
АПТИКА СЛОВЕНСКА.

Лѣчатъ всякы хоробы въ короткомъ часѣ и успѣшно. Поручаемо сего доброго лѣкаря нашимъ братьямъ Русинамъ.

THE LYNDBURST,

Shamokin Str.
РУСКА РЕСТАВРАЦІЯ.

Єфремъ Лучковецъ
Иванъ Сѣнора

Мають завсѣгда дуже смачны на способъ краевый прилаждени снѣданя, обѣды и вечеріи, тепли и зимни перекуски (lunch), пиво, горивкѣ, вина, лѣкеры найлѣпшого гатунку.

Услуга пыльна и солідна.

Памятайте на своихъ!

ЮЛІАНЪ КОПЫСТЯНСКІЙ Гавріилъ Малинякъ

Гуртовный складъ
(Wholesale)

20 Market str.
SHAMOKIN, PA.

Мають завсѣгда на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочѣвкахъ зъ наилучшихъ броварѣвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого гатунку

Братя! замавляйте у своихъ.

O. MURDZA & BRO'S.

О. МУРДЗА и БРАТѢ.
46. Second str.
MT. CARMEL, PA.

Только оденъ рускій штормъ на цѣле мѣсто. Всякы товары найлѣпшого сорта. Услуга точна. Конѣ, якъ каты.

Купуйте люде у своего, еже часъ покинуты жидовъ.

РУСКІЙ КОМ. ШТОРЪ

727 Commerce str.
SHAMOKIN PA.

Манажеры:

Михаилъ Лабовскій

Михаилъ Колодѣй

Всякы товары найлѣпшого сорта, дуже тунѣ

Родимці! не спмагайте жидовъ, але своихъ братѣвъ!

J. VOVKOWSKI

ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

300

PEARL and MULBERRY str.
SHAMOKIN PA.

Удавайте ся въ потребѣ до него.

PETRO SERAFIN Петро Серафінъ

424 Shamokin Str.

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякы другы здоровы напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.

Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ подпомагати!

LEADER & HAMILTON

напротиъ Реднѣского дня

SHAMOKIN, PA.

Великій складъ сукна найрѣжнорѣжнѣйшого гатунку на убраня такъ для женищынъ, якъ и мужчинъ. — Котра женищина хоче мати красну сукню нехай выбераетъ собѣ матерію у Лѣдра и Гамилтона, а не пожалуе.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ

въ

ОЛИФАНТЪ ПА.

Подъ зарядомъ

ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстного руского патриоты.

Есть се наилучше заосмотренный зѣ всѣхъ штормѣвъ во всѣ потребныи товары и всякого рода по якъ найтаняшій цѣнѣ.

Каждый тамошний Русинъ уважаючи себе правдивымъ и цырымъ патриотомъ, найспѣшить до своего руского шторму. Особенно нашъ газдынѣ наййдуть громадно! Нащо Юськовъ, Шмульвѣ помагають? Идѣть до своего.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лигайского діпа въ

Mt. Carmel, Pa.

Поручаетъ любымъ краинамъ свой добре заосмотренный **ГОТЕЛЬ**.

Пиво, горѣвка, ликеры и цигары наилучшого сорта.

Таный и выгѣдныи нѣчлегъ

Снѣдане, обѣдъ и вечера все свѣже, смачне и дешево.

Поспробуйте

РУСКА ТОРГОВЛЯ

(Creek Store Company)

415 Shamokin Str.

въ ШАМОКІНѢ ПА.

Поручаетъ мѣсцевымъ Русинамъ и на околицѣ свой богатый складъ всякого рода викуталѣвъ и майнерскихъ зваридѣвъ.

Е тутъ мясо

И лопата,

Суть и скирнѣ

И гербата,

Перецъ, гвозды и кобасы, Мука, крохмаль, солонина Мыски, горшки въ овочи Зеленина и сушенина.

Е чернушка,

Е петрушка.

M. ROTHSCHILD,

642 E. Sunbury Str.
SHAMOKIN, PA.

Великій складъ всякого рода убраня для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всякы другы рѣчи того рода въ найлѣпшомъ гатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

9 W. CENTER ST. SHENANDOAN PA.

ФАБРИКАНТЪ

Прапорѣвъ (фаны)
Хоругѣвъ, Одзнакъ
Пасѣвъ, Шапокъ для Братствъ

Фана для парады зъ найлѣпшого едбабу; чотыри и повѣ черезъ шесть и повѣ стѣпъ со всѣма приборами \$25, и 26.75

Прапоры большы зъ найлѣпшомъ матеріи по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣть по цѣнники и по пробо до:

R. H. MORGAN

9 W. Centre Str.
SHENANDOAN, PA.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, Свободу читай,

Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся. Въ лютерію не грайте, только грѣшъ щадѣть

Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скинѣтесь по центови Се не забувайте! Буде зъ васъ.